

«Ετσι θα βγούμε από το αδιέξοδο»

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΝΑΝΟΥΡΗ

Καθώς οι καταλήψεις στα ΑΕΙ και οι απεργίες των πανεπιστημιακών συνεχίζονται και οι αντιμαχόμενες πλευρές δείχνουν ανυποχώρητες, αναζητείται φως στο βάθος του τούνελ της τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η «Κ.Ε.» απευθύνθηκε σε τέσσερις επιφανείς πανεπιστημιακούς, ζητώντας την πρότασή τους για την άρση του αδιεξόδου. Και οι τέσσερις θέτουν την κυβέρνηση προ των ευθυνών της, καταλογίζοντάς της αμφίβολες προθέσεις και σπασμωδικούς χειρισμούς. Ζητούν την αυτοτέλεια και την αναβάθμιση των ΑΕΙ και ο καθένας από τη σκοπιά του καταθέτει την πρότασή του.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΥΜΠΙΑΣ πρύτανης Πανεπιστημίου Πατρών

«Ανακωχή με τρεις όρους»

Η ιδιόρρυθμη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, έχει τα χαρακτηριστικά μιας βαθιάς κρίσης. Τα πανεπιστήμια είναι κλειστά, η αβεβαιότητα κυριαρχεί και, καθώς ο χρόνος περνά, πλήττεται η εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα: Μπροστά στις δυσκολίες αυτές, πιστεύω ότι όλοι πρέπει να αρθρούμε στο ύψος των περιστάσεων.

Αυτό είναι και το νόημα της πρωτοβουλίας των πρυτάνεων των πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών και του ΕΜΠ.

Πιστεύοντας ότι σε έναν υγιή δημόσιο βίο και σε μια δημοκρατία που λειτουργεί δεν μπορούμε να οδηγούμαστε σε αδιέξοδα, η πρόταση «ανακωχής», με βασικά χαρακτηριστικά: (1) τη δραστική αντιμετώπιση της πλήρους απαξίωσης του ελληνικού δημόσιου πανεπιστημίου, (2) την αναβολή της κατάθεσης κάθε νομοσχεδίου για την Ανώτατη Εκπαίδευση μέχρι τον Ιούνιο ώστε να δοθεί η δυνατότητα (μέσα σε κλίμα συναίνεσης) για τη διατύπωση ενός νόμου-πλαισίου λαμβάνοντας υπ' όψιν σοβαρά και τις επεξεργασμένες προτάσεις των συγκλήτων των πανεπιστημίων και (3) την άμεση επιστροφή σε καθεστώς ομαλής λειτουργίας των πανεπιστημίων (ώστε να υπάρχει ηρεμία και νηφαλιότητα), αποτελεί σήμερα τη μοναδική ρεαλιστική πρόταση διεξόδου.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ τέως πρύτανης Πανεπιστημίου Αθηνών

«Ουσιαστικός διάλογος τώρα»

Αν εξαιρέσουμε μια ελάχιστη -θλιβερή και προκλητική- μειοψηφία που δεν θέλει καμία αλλαγή στα πανεπιστήμια (!), η συντριπτική πλειονότητα των πανεπιστημιακών συμφωνεί να γίνουν αλλαγές. Διαφωνεί, όμως, ριζικά -εξ ου και οι κινητοποιήσεις- με το είδος των αλλαγών που προτείνονται, γιατί πιστεύει ότι τέτοιες αλλαγές δεν μπορούν να οδηγήσουν στο ζητούμενο: σε ουσιαστική αναβάθμιση της δημόσιας Ανώτατης Εκπαίδευσης. Οπως από μόνη της δεν λύνει το καίριο εθνικό αυτό θέμα η άρση της συνταγματικής απαγόρευσης του άρθρου 16.

Οι πρυτάνεις έχουν διακηρύξει ότι η επίτευξη της αναβάθμισης έχει δύο προϋποθέσεις:

1. Την καθιέρωση στην πράξη και με συγκεκριμένες ρυθμίσεις της συνταγματικά προβλεπόμενης πλήρους και ουσιαστικής αυτοδιοίκησης των ΑΕΙ, που θα κληθούν έτσι να αναλάβουν τις ευθύνες τους, να λύσουν τα προβλήματά τους, να αναπτύξουν υγιή μεταξύ τους ανταγωνισμό και να αξιολογηθούν για τις αποφάσεις τους.

2. Την επαρκή χρηματοδότηση της δημόσιας Ανώτατης Εκπαίδευσης. Γιατί διάλογος -επίσημος, δεσμευτικός, επικεντρωμένος στην καρδιά του προβλήματος, στην αυτοτέλεια- δεν έγινε. Ατολμα, αποσπασματικά, ενίοτε και σπασμωδικά αντιμετωπίζονται θέματα που έμμεσα μόνο και απόμακρα εγγίζουν την αυτοτέλεια των ΑΕΙ.

Τι πρέπει να γίνει; Να υπάρξει ουσιαστικός διάλογος τους επόμενους 3 μήνες με προκαθορισμένο χρόνο λήξεως (μέχρι τον Μάιο) και θέματα:

α. Την αυτοδιοίκηση που δίδει όλα τα πανεπιστήμια της Ευρώπης και αποτελεί τη βάση εσωτερικής, συσπειρωτικής, δραστηρικής και μακροπρόθεσμης αντιμετώπισης πολλών προβλημάτων (ασύλου, διάρκειας σπουδών, τρόπου εξετάσεων κ.λπ.).

β. Την απαιτούμενη χρηματοδότηση με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και δεσμεύσεις.

γ. Τη θέσπιση λειτουργικών μέτρων (λ.χ. καθολική ψηφοφορία των φοιτητών).

Και, βεβαίως, με κλειστά τα πανεπιστήμια, αυτοκατειλημμένα, αυτοπαγιδευμένα και αυτοαποκλεισμένα, δεν νοείται αγώνας για καλύτερη παιδεία.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΡΟΣ γενικός γραμματέας ΠΟΣΔΕΠ-ΑΕΙ

«Να αφήσουν τις κουτοπονηριές»

Η κυβέρνηση πρέπει να σταματήσει να «παίζει με τη φωτιά», το άρθρο 16! Επείγει να καταλάβει ότι μόνο με ειλικρινή διάλογο θα αποκατασταθεί η νηφαλιότητα. Όταν σταματήσει τον κηρυγμένο πόλεμο εναντίον του δημόσιου πανεπιστημίου και επιδιώξει ευρύτατη συναίνεση, τότε μόνο εκπαιδευτικοί, φοιτητές και κοινωνία θα πάψουν να παίρνουν θέση άμυνας. Όταν αντιληφθεί ότι με προκλήσεις και πολιτικές παρεμβάσεις δεν πειθαρχείται και δεν φιμώνεται το πανεπιστημιακό κίνημα, τότε ίσως βρεθεί κοινή αφετηρία για μια εκ βάθρων ανασκόπηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, για αποτύπωση και γιατρεία των πληγών του.

Όταν διατυπώσει την πολιτική της βούληση χωρίς φτηνές κουτοπονηριές, τότε θα αποκτήσει πολιτικούς κριτές και όχι αυτόκλητους ή διορισμένους εραστές μιας χρήσεως! Αν καταθέσει εγγυήσεις ειλικρίνειας προθέσεων αντί της αμετροέπειας και της ρητορείας, τότε ίσως βρεθούν λύσεις, και ίσως διασωθούν τα πανεπιστήμια και οι επιστήμες από μαρασμό και βέβαιο θάνατο.

Όμως, ο προσχηματικός διάλογος στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (ΕΣΥΠ), οι 8 διορισμένοι «σοφοί» και οι επάλληλοι «συνομιλητές» της, που τάχατες εκπροσωπούν εκατοντάδες πανεπιστημιακών, δεν κρύβουν τον ερασιτεχνισμό της κυβέρνησης στο να φορτώσει στις πλάτες του λαού το κόστος της μόρφωσής του και την αγωνία της να περάσει το αποτυχημένο νεοφιλελεύθερο μοντέλο. Ενώσω δεν εκπληρώνει τις δεσμεύσεις της για αύξηση των δαπανών για την παιδεία, ας μην περιμένει να πετύχει. Δεν μπορεί να στρέφει ενάντια στις συλλογικότητες λάσπη και συκοφαντίες, στους πολίτες χημικά και καταστολή και να επιμένει να την πάρουνε στα σοβαρά ή να υποκύψουν. Δεν επιτυγχάνει το σκοπό της με ανάλωση δημόσιου χρήματος και χρόνου στη δυσφημιστική προπαγάνδα κατά του πανεπιστημίου!

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ οικονομολόγος, καθηγητής ΕΜΠ

«Τέλος στον παραλογισμό»

Το φάντασμα του παραλογισμού πλανιέται πάνω από τη χώρα. Το πανεπιστήμιο βρίσκεται σε κρίση και η ψυχολογία της διάλυσης επιταχύνει τη διάλυση. Το κυβερνητικό «προσχέδιο» μεταρρύθμισης έριξε λάδι στη φωτιά. Η πρόταση της αναθεώρησης του άρθρου 16 πυροδότησε ακραίες μορφές πόλωσης. Η πρόσφατη ηθικολογία και η μικροκομματική της εκμετάλλευση αγγίζουν τα όρια της συκοφαντίας και οδηγούν σε πλήρες αδιέξοδο. Πρωτοφανείς καταστάσεις στην ιστορία της χώρας.

Αλλά το κλειστό πανεπιστήμιο είναι ένα νεκρό πανεπιστήμιο. Ποια εκπαιδευτική και ερευνητική διαδικασία, ποια διακίνηση ιδεών; Τι μπορεί να οικοδομηθεί πάνω σε ερείπια; Πώς θα αποφευχθούν φαινόμενα ευτελισμού, «εμφύλιοι» σπαραγμοί, εκπτώσεις αξιών και αρχών;

Κι όμως, το δημόσιο πανεπιστήμιο έχει τιμήσει τη χώρα και μπορεί να την τιμήσει και στο μέλλον. Επείγει η διαμόρφωση των προϋποθέσεων:

Να υιοθετήσει το υπουργείο Παιδείας τις προτάσεις μεταρρύθμισης που έχουν διαμορφωθεί μέσα στα σπλάχνα της πανεπιστημιακής κοινότητας και να δημοσιοποιήσει (επιτέλους) το σχέδιο νόμου για δημόσια διαβούλευση.

Να δημοσιοποιήσουν (επιτέλους) τα κόμματα που υποστηρίζουν την αναθεώρηση του άρθρου 16 το ακριβές περιεχόμενο της πρότασής τους και του εκτελεστικού νόμου που θα την υλοποιήσει.

Να ανοίξουν τα πανεπιστήμια, να αποκατασταθεί η εκπαιδευτική και ερευνητική τους λειτουργία και τα συλλογικά τους όργανα να εκφραστούν επί γνωστών και συγκεκριμένων θέσεων.

Η εύρυθμη λειτουργία, η μεταρρύθμιση και η αναβάθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου είναι (κυρίως) υπόθεση της πανεπιστημιακής κοινότητας αλλά όχι μόνο. Αφορά το παρόν και το μέλλον της κοινωνίας. Αυτή την υπόθεση οφείλουμε να την υπερασπιστούμε με θέσεις, συγκλίσεις και συμμαχίες.

